

HuCER 2020

Pusztai Gabriella-Szigeti Fruzsina: A hallgatókra jellemző haladási utak és azok jellemzői

1

Bevezetés

A hallgatói lemorzsolódás egy olyan jelenség, ami szinte minden felsőoktatási intézményt érint, s a felsőoktatás minden szereplőjére hatással van (Szemerszki, 2018; Miskolczi et al., 2018).

Ennek tudatában úgy véljük, fontos feltárni már a hallgatói jogviszony megszűnésének kockázatát is, ami lehetetlen a felsőoktatásban bent lévő hallgatók vizsgálata nélkül.

2

A kutatás célja

A kutatás elsődleges célja az volt, hogy felderítsük, a felsőfokú tanulmányok során, milyen hátráltató tényezők adódnak, illetve igyekeztünk kitapintani azokat a védőfaktorokat, amelyek a lemorzsolódás kockázatát csökkentik. Elemeztük a hallgatók lemorzsolódásnak való kitettségét, s ezekből hallgatói típusokat hoztunk létre. Majd ezek mentén a csoportok mentén hasonlítottuk össze a legfontosabb magyarázó tényezőket.

3

A mintáról

A 2018/19-es tanévben felvett, nagymintás hallgatói adatbázist elemeztük (N=2199).

Az adatfelvétel Magyarország keleti régiójának felsőoktatási intézményeiben (Debreceni Egyetem, Nyíregyházi Egyetem, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola), Szlovákiában, Romániában, Ukrajnában és Szerbiában folyt.

4

Haladási utak

A lemorzsolódási kockázatot a hallgatók által megjelölt okok mentén klaszterelemzéssel vizsgáltuk:

- 1) költségterítéses, intézmény- és/vagy szakváltók,
- 2) csúszó-passzíválók,
- 3) sztenderd hallgatók.

5

Eredmények

A várakozásokkal összhangban a legkevésbé perzisztensek a csúszó-passzíváló csoport tagjai, ők azok, akik leginkább bizalmatlanok és elégedetlenek a felsőoktatási tényezőkkel. Átlag felett perzisztensek a sztenderd hallgatók, de még náluk is perzisztensebbek a költségterítéses, intézmény/szakváltók. Ez utóbbi csoportba tartozók rendelkeznek a legjobb megküzdési stratégiákkal, a másokba vetett bizalmuk átlagos.

6

Összegzés

A férfiak inkább veszélyeztetettebbek a lemorzsolódásra, mint a nők. A hallgatók felsőoktatási tényezőkkel, különösen az intézményi légkörrel kapcsolatos elégedettsége a perzisztens hallgatói előrehaladás egyik fontos előrejelzője (Schreiner-Nelson 2013). A túlfutókat, passzíválókat jellemzi leginkább az elégedetlenség és a bizalmatlanság, ezért nekik a legmagasabb a lemorzsolási kockázatuk.

7

Javaslat

A tömeges felsőoktatásban létfontosságú védőfaktor a hallgató és oktató közötti személyes kapcsolat, melyek órán kívüli beszélgetésekben, egyéni mentorálásban ölt testet. Egy-egy ilyen oktatói kapcsolat segítséget és támaszt jelenthet a lemorzsolódással szembe néző hallgató számára, s biztatás, személyes odafigyelés esetén segíthet a nehézségekkel való megküzdésben, a lemorzsolódási kockázat csökkentésében vagy éppen a megszüntetésben.

Ezért javasoljuk olyan mentorprogramok működtetését, amiben nemcsak a kortársak, de a nyitott, empatikus és segítőkész oktatók szintén orientálják az elbizonytalanodott hallgatókat.

A 123847 számú projekt a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a K17 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

Prof. Dr. Pusztai Gabriella: gabriela.pusztai@gmail.com
Szigeti Fruzsina: szigetifruzsina.89@gmail.com